

Szerkesztőség:
II-ik körület 460. házszám,
továbbá a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatok.

ABONY

Kiadóhivatal:
SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová
az előfizetési pénzek, a hir-
delesek és ezeknek díjai,
valamint a felszólamlások
küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér

Felölös szerkesztő:

TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:

VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Vigyázat!

(B.) Ha a múlt héten szükség volt rá, hogy „Vigyázat“-ra intsük a város ügyeit vezető bizottságot, időközben úgy fordultak a dolgok, hogy most már kétszeresen szükség van rá, hogy a sarkunkra álljunk.

„Jam proximus ardet Ucalegon“ mondták a régiek, „már a szomszéd Ucalegonnak is ég a háza,“ tehát iparkodjunk megvédeni a mi házunkat. Sokan mosolyogva mondhatják most, hogyan illik ide ez a latin idézés. Ezt iparkodom kifejtteni a következőkben,

A tojáspótló anyag gyár ügyéről van szó. Látjuk az almát, mosolyog is ránk a fáról, de még nincsen a kezünkben. S ha legalább csak magunk volnánk akik a kezünket nyújtjuk utána. De vannak ám mások is. S azok ugyan csak ágaskodnak feléje. A mi drágalatos szomszédunkról, Czepléd városáról zeng a nó.a.

Mig mi nagyuri non salansszal nézünk a dolgok folyása elé, és egy cseppet sem fáj a fejünk tőle, hogy nálunk lesz-e majd a gyár, vagy pedig másutt, Czepléd városa ugyancsak munkalkodik és kapálódzik, hogy, ha csak lehet, elesipje tőlünk ezt az igazán nagy jövedelem forrást Világos, hogy van neki valami oka. Keressük az okokat,

amelyek Czepléd városát erre a dicséretes felebaráti szeretetre indítják.

Van-e valami anyagi haszna egy városnak mint városnak, azonkívül a város lakosságának abból, ha a tojáspótló gyár a városban indítja meg üzemét. Igen is van,

Van magának a városnak. Különösen éppen Abony városának. A gyárnak szüksége van telekre, épületekre; ezt a várostól veszi meg. Nekünk itt fekszik a város közepén egy hatalmas telkünk, rajta épületekkel, évek óta jóformán teljesen értéktelenül. Azonkívül ha nem is veszi meg örökáron a gyár a telket, hanem bért fizet érte, úgyis lesz állandó jövedelemforrásunk.

Ez azonban nem az egyedüli haszon. A gyárnak szüksége van feldolgozandó anyagra. Honnan fogja azt beszerezni a legjutányosabban, ha nem a helybeli termelőktől? De munkás kezekre is nagy szüksége van ám. S a legjutányosabb bérért nem-e a helybeli napszamos emberek fognak beállni a gyár szolgálatába?

Tehát a gyár rá fog szorulni a helybeli termelők terményeire, a helybeli napszamosok munkás kezére, a mi városunk telkére; ha tehát itt nyit üzemét, abból haszna lesz nem csak a városnak, hanem a lakosság minden rétegének is.

Most már tudjuk, hogy miért akarja Czepléd elhódítani tőlünk a gyárat, tudjuk, miért kell nekünk, ha ideiglenes áldozatok árán is megszerezni a gyárat a magunk számára. S ha még tekintetbe vesszük, hogy, Abony városának a pótdadón kívül más jövedelmi forrása nincs, s azt, hogy a döntés már nem sokára megtörténik, tudjuk azt is, hogy miért „ardet iam proximus Ucalegon.“

Közyülés.

Rövid de érdekes közyülést tartott képviselőtestületünk f. hó 26-án, mit Liphay György főbíró nyitott meg. Máthe József főjegyző előterjesztette a gyűlés egyetlen tárgyát, mely szerint Gulner Gyula vármegyénk főispánja azt a szóbeli kívánságát fejezte ki az előjárás előtt, hogy a vármegye a főszolgabírói hivatal számára állandó helyiséget ohajtana szerezni, a célra legalkalmasabbnak véli a mostani helyiséget, mit a törvény hatóság 6000 koronaért hajlandó lenne megvenni, minden időkre hivatalhelyiségül, 144 □-öl területtel.

Többen szólottak a kérdéshez, eleintén azok, akik pártolták az ügyet, többek között Komáromy József, aki nagy nyereségnek tartaná, ha minden időkre biztosítanánk, hogy a főszolgabírói hivatal a város kellő közepén legyen, a miért valamikor még ingyen helyiségeket is adott volna a város.

Később aztán — a gazda tagok közül —

nem, lehetetlen volt.

— „Talán rosszul van ön“ kérdém részvétellel.

— „Nem, nem, de kinos emlékeket költ fel bennem e szó „nagykoru“ s érzéseimet nem tudom eltitkolni, hanem részvéteért fogadja ismételt köszönetem F. Béla vagyok, telekkönyvi hivatalnok K-ból.

A kölcsönös bemutatás után elkezdődött a társalgás úgy „entre nous“ utitársak nélkül. Beszélünk egyről-másról, mint fiatal emberek szoktak, s a rokonszenv, melyet az ismeretlen iránt éreztem, ismerősökké tévén, csak erősödött, annyira, hogy Pestre már mint bizalmas barátok érkezünk meg, a mely körülmény az ut rövidsége után, onnan magyarázható ki, hogy felfogásaink bizonyos dolgok felől nagyon is rokonok, és véleményeink eltérők alig voltak.

A vonattól directo Szikszayhoz hajtattnak, hogy ott néhány kellemes órát töltsünk. Valóban kellemes volt az együttlét, mert Béla szellemes társalgása és a jó „Egri“ szolgáltak füszerül. A negyedik butelliánál „more patrio“ megtörtént a bruder ivás.

— Igyál barátom az én egészségemre egy pohárral, ma lettem nagykorú — szólék vidáman, megfedekezve arról, hogy Béla idegenkedik, sőt fél e szótól.

TÁRCA.

Nem szeretek gyerekekkel bibelődni.

Irta: Véli Miksa.

Jó néhány évvel ezelőtt a M. Á. V. egyik állomásán coupeba szálltam Pestre törekedvén.

Utitársaim a rendes megszokott lucat arcom egy 24—25 évesnek látszó fiatal embert kivéve, kinek intelligens külseje, rendkívül rokonszónves arca, a legjobb benyomást tevék reám. Szóltanul bamultuk egymást utitársaimmal, mint a kiknek semmi mondani valójuk nincs, midőn az ünneplés esendben, egy akkoriban nagy népszerűségnek örvendett, de büzös pénzügyi manipulációval vadolt orsz. képviselő neve úté meg füleinket, jöven ez a szomszéd coupéból, hol élénken tárgyaltak az ezen tisztelt urnak nevével identikus ügyet.

A nyavalya ragadós, a gyarló embernek pedig különben is kedvence foglalkozása, a ma oka megszólal, vagy a beszédnek azon neme, melyet köznapiasan csak úgy fejeznek ki: pletykázás.

Folyt azután a beszéd szakadatlanul, min-

denki megtette megjegyzéseit, bűnök tartotta volna bármelyike is, hozzá nem szólni a dologhoz és az illető képviselőt nem szidni. A mérsékeltbbek annyit szerettek volna mégis bizonyítani, hogy az öccse nagyobb büzös mint dicső batyja mire egyik szöglethől egy apró emberke azon kérdést börtökodott koekázatni, vajjon az öcses van-e már huszonégy éves, mert szerinte az nagyon lényeges a büntetés kiszabásánál vajjon az illető nagykoru-e vagy nem? — Egymásra tekinténk ismét mint kezdetben, várván, hogy ki tudja a fiatal ur éveit számát, de mindenik arcán csak a bizonytalanság és tudatlanság kinyomata látszott. De vis a vis-emet azon rokonszónves külsejű fiatal embert, kiről fentebb szólottam, e kérdés nagyon kellemetlenül ériathette mert egyszerre élsáppadt és megremegett annyira, hogy én komoly rosszulletet sejtve, megkérdem, ha baja van-e.

— „Semmi, semmi, egy kellemetlen emlék, egyébiránt szives tudakolását köszönöm“ mondá, megszorítván kezemet.

E kis intermezzo után tovább folyt a beszéd, de az eszméletlen-ülés folytán a nagykorúság themáját vettük elő, és én mellesleg megemlítetttem, hogy az nap tölttem be kiskorúságom utolsó napját. Átellenesemen e kijelentésre az előbbi tüneteket bővebb és javított kiadásban észre nem ven-

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számitatlan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utáztatásokkal is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

Sirolin

Emeli az érzéket és a testet, megmiliteli a köhögést, váladékot, effli izmokat

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4. — korona.

többen kevesellették a 6000 kor. vételért, egyik képviselő pedig az iránt fejezte ki nagy aggodalmát, hogy hová lesz akkor a magtár? a másik a régi városháza telkének elértékeltelítése miatt elenkezett.

Közben Liphay György főbíró felvetette azt az eszmét is, hogy értesülése szerint a régi város koresma fundus is kielégítene a törvényhatóságot — i n g y é r t. Ennek az eszmének is rögtön akadt pártja a gazdatagok közül s folyt a kapacitálás arra is, erre is, meglehetősen szenvedélyes tonusban.

Végül aztán megállapították, hogy az utóbbi eszme nem kepezvén a közgyűlés tárgyát, — ergo maniamus priimum . . . (Maradjunk az elsőnél!)

Liphay György elnök feltette a kérdést, hogy elfogadja-e a közgyűlés azon javaslatot, hogy a mostani főbíró hivatal helyiségül 6000 koronáért a törvényhatóságnak eladassék?

Temesközy Gerzson a kérdés felleveséhez szólva indítványozta, hogy a kérdés választsassék ketté, t. i. először arra történjék szavazás, hogy a közgyűlés elvben hozzájárul-e ahhoz, hogy a helyiség eladassék? Másodszor arra, hogy a törvényhatóság által megajánlott 6000, vagy többek által proponált 8000 koronáért?

A szavazás ekként is történt, minnek eredménye lett, hogy az eladáshoz elvben a közgyűlés egyhangulag hozzá járult, a második kérdésnél pedig a 6000 ezer kor. eladási árra 13, 4000 ezer kor. árra pedig 21 szavazat esett. E fölött azonban véglegesen majd a 30 napra összehívandó közgyűlés lesz hivatva dönteni.

A fogyasztási adó kezeléshez második előlőről leendő gondoskodásra az előjáróság megbízott.

Évi jelentés.

Az abonyi izr. hitközség évi jelentését lapozgatva, sok érdekes dolgot észlelhetünk. Legelőször is azt, hogy az izr. hitközség belügyeibe betekintést enged mindenkinek, sőt örvend, ha mások részéről érdeklődést tapasztal. Másodszor, hogy kötelességének tartja hűveivel megismertetni könnyen hozzáférhető módon azokat a hitközséget érdeklő mozzanatokat, amelyek egy év keretén belül lefolytak. S végre meghatja az olvasót az az odaadó készség, amellyel az izr. hitközség tagjai jótékonyaságaikat gyakorolják. És amikor azt olvassa az ember, hogy az adakozásra való készség esőkkeat, el tudja képzelni, milyen lehetett akkor, amikor mindenki meg volt vele elégedve.

Különböen beszéljen az évi jelentés maga.

Csakugyan a hatás arcán észrevehető volt. — De mi az ördög bajod van neked a nagykorúsággal? kérdem kíváncsiságomban.

— Szomorú történet az pajtás, ha meghallgatód, elmondom.

Epen feléve, hogy hivatalomat elfoglalandó, K-ba utaztam. Mint e városban ismeretlen, természetes, hogy az első ott töltött napokat a város megismerésére szándékoztam fordítani. Ugy is tettem. Egyik utcáról a másikba, egyik térről a másikra bolyongtam kitűzött céloimhoz híven. Így tettem 3 napig a mely idő alatt a város nagyobb részét bejartam, úgy hogy a 4-ik napra csak néhány utcám maradt a melyek közül még ma is csak egyet ismerek, az igaz, hogy ezt nagyon jól. Ugy történt a dolog hogy az első utcában — amelyet felkerestem — egyik ház ablakából gyönyörű nő tekintett ki. Önkénytelenül állottam meg az igező fej láttára s néztem sokáig bár kissé távolról a szép leányt, mindaddig míg be nem huzódott. Másnap, harmadnap és azután nem tudtam ellentállni a vágyak, hogy őt láthassam, ott jártam el az ablaka alatt 3-3 óráig is naponként és boldog valem, ha egy percre is láthatam. Így folyt ez mindaddig míg egy collegám bemutatott Lujzának, a város legszebb és legszellemesebb leányának. Ki esedálkozunk azon, ha mondanám, hogy szerelmes voltam belé. Boldog szerelmes, ki megvallottam neki ezen érzelmemet és ő nem utasította vissza, sőt viszont ígérte. Boldogok valánk, nagyon boldogok. Naponként ellátogattam hozzá s bar hivatalom és lakasom ép az ellenkező városrészben volt — de azért naponként ott voltam Lujzánál, lett legyen eső, szél, zivatar vagy bármí fergeteg.

Azt híven nem érem túl a napot melyen nem láthatom . . . Szóval boldogok valánk; az igaz nem sokáig. Tízennégy nappal ezelőtt, ugyanis haza kellett utaznom a katonai sorozásra, illetőleg utóállásra, — mivel 24, 25 évet mutató külsőm

A hitközség hivatalnoki változásainak, az isteni tisztelgetnek és a népmozgalmi adatoknak letárgyalása után az iskolára tér át a jelentés. Az elemi iskolának 91 tanulója volt, s ezek számára két tanerőt alkalmaztak. Hány iskolát ismerek én, ahol 120—130 tanulóval vesződik egy tanító. Itt egy tanerőre 45 tanuló jut. Hogy hol érnek el kedvezőbb eredményt az ifjúsággal, ez nem szorul magyarázatra.

Az adózásnál azon esodálkoztam legjobban, hogy nem látok sehol sem jeremiádkát a hitközségi adó nehéz behajthatósága miatt. Sok más hitközség tanulhatna ebből.

A pénzvizsgáló bizottság jelentéséből kitűnik, hogy a hitközség évi budgetje 13 999 kor. 96 fil., a „Czloke“ pénztáré pedig 8 407 kor. 37 fil. A templomi adományok összege 1 980 kor. 98 fil. Tizenhárom alapítványa van a hitközségnek, a legtöbb közöttük Hay-féle és Kopeczki-féle. Különböen Kopeczki Mórné igazán esodálnivaló áldozatkészségéről tett tanúbizonyságot. 2000 koronát adott az imaház javítására, 200 koronát a rabbi fizetés kiegészítésére. Ritka önzetlenség a mi materialisztikus századunkban.

A jelentés a hitközségi alapok felsorolásával és az 1906—1909. három éves időszakra megalakított bizottságok névsorával fejeződik be.

A közügyek teréről.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Van szerencsém szíves tudomására hozni hogy b. lapjának f. hó 23-iki számában a képviselőtestület közgyűlésén tett indítványomra vonatkozó ezen közleménye: „Mészáros elnök felteszi a kérdést, gr. Keglevich István azonban a szavazás előtt indítványát visszavonta, meghajlik — u g y m o n d — az előtt, hogy a közgyűlés az ügy személyi részétől eltekintett, anyagi károsodás pedig nincs.“ — csak részben fedí a valóságot, mert az utolsó mondatot „Anyagi károsodás pedig nincs“ fenti közgyűlésen sem nem mondtam, sem ily értelemben nem nyilatkoztam. Hiszen épen az ellenkező meggyőződésemről tesz tanúságot indítványom, amelynek, visszavonására viszont — a személyi motívumokon kívül — pusztán csak az indított, hogy a felelőséggel tartozóknak kétségkívül jóhiszeműségéről győződtem meg. További részletezések mellőzésével kérem tehát, szíveskedjék a részemre impuált fenti kijelentés helyre igazítására b. lapjában ezen soraimnak helyt adni.

Abony, 1908. február 24.

kiváló tisztelettel
Gróf Keglevich István.

dacára 20 éves is alig vagyok; — de gondolván, hogy imadottam nyugtalankodni fog miattam ha az igazat megmondom neki, nem árultam el hazautazásom tulajdonképeni célját, hanem anyám betegségét hoztam fel bucsuzáskor ürügyül, úgy vélvén, hogy annál nagyobb lesz meglepetése és öröme, ha esetleg kiszabadulván, megsürgönyözöm neki a dolgot. Csakugyan felmentettek. Természetes, hogy első kötelességemnek tartottam Lujzának megsürgönyözni, hogy az első korosztályon szerencsésen keresztül estem, és másnap ott leszek náluk. Oly jótékony lelki öröm ömlött el egész valómon annak tudatában, hogy Lujzát sürgönyömmel megörvendeztettem. Vajjon fog-e gratulálni? gondolám magamban elmerülve.

„Biztosan fog és csakugyan egy óra múlva hozta a szolgálta a sürgönyt. Lázás izgatottsággal tépem fel a választ, de ajkamra szó nem jött csak szemeim tudtak elolvasni a betűket; kimondani nem bírtam. „Nincs időm gyerekkel bibelődni.“ Ezen pár szóból állott a gratuláció, melyet annyira vártam. Képzelted desperációm! A másnapot be sem várva rögtön indultam K-ba felvilágosítást kerendő.

— Először lakásomra siettem, hogy a port leverjem magamról s tisztességes toiletbe csapjam „untauglich“ testemet, és Lujzáékhoz siessek. Azonban asztalomon egy levélkét találtam, melyben Lujza értesít, hogy kiméjtem meg házukat látogatásaimtól, sajnálja, hogy eddig is bibelődött velem, de ő azt hitte, hogy legalább 24—25 éves vagyok; ha tudta volna, hogy a 20-at járom szóba sem áll velem s nem is kívánhatom, mert ő sokkal idősebb és nincs ideje várni stb. stb.

Ez jut eszembe mindig ha a nagykorúságról beszélnek és azért vagyok szomorú, mert nem lehetek én is 24 éves mint ő, vagy mert ő nem 19 éves mint én — így fejező be Béla szomorú históriáját.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérem az alábbi soraimnak b. lapjában helyet adni.

A kath. munkásegyletben f. hó 23-án, kat. holikus jellegű felolvasás tartatott, mely alkalommal nagy termünket zsúfolásig megtöltötte a hallgatóság. Tiszt. Pusztay János s.-lelkész úr a Kath. Népszövetségről tartott igen érdekes felolvasást, melyben a szövetséget, mint szellemileg és anyagiilag hasznos intézményt ismertette, buzdítva az egylet tagjait ezen intézménybe való belépésre. A felolvasót lelkes eljenzéssel tüntette ki a hálás közönség. Ezután Homoky István polg. isk. igazgató úr mutatott be gyönyörű képeket a dícső Hunyadiak korából, melyeket tiszt. Révész István s.-lelkész úr kísért figyelmet lekötő, igen érdekes magyarázatokkal. A tanulságos előadás iránt lelkes eljenzés nyilvánult meg, aminek alig akart vége lenni, így fejezte ki hálás elismerését a közönség a szereplő urak iránt. Végül Pataki János szavallta el a tőle megszokott élénkséggel a „Körtefa“ című tréfás költeményt, vidám hangulatba hozván az eljenző hallgatóságot.

Mi sem mulaszthatjuk el, hogy ki ne fejezzük hálás köszönetünket az előadó uraknak fáradtság közreműködésükért, kérve továbbra is kegyes pártfogásukat.

Mindenekfelett a legőszintébb és leghálásabb köszönetünkkel ngs. és főtiszt. Lévy Mihály apát úrnak tartozunk, habár sürgős elutazása miatt nem is szerencséltehetett hennünket, de azért gondoskodott ezen tanulságos és szívet-lelket emelő előadásról. Atyai szívének jóindulatát a multban is többször érezteté velünk, fáradhatlan tevékenységével ime most is igyekszik szellemi és anyagi előhaladásunk munkálni, melyeknek mi lenne más az indító oka, mint egyedül a szeretet, melyekért fogadja szívesen e szerény munkás kör soha meg nem szünő tisztelgetését és hálaát, mint a multban, úgy a jelenben és a jövőben is.

A katolikus munkásegylet nevében

Kun István elnök.

MI UJSÁG?

— **Esküvő.** Molnár József vendéglős ma tartja esküvőjét Krecsmárik Endre leányával Etelkával Szarvasról.

— **Március 15.** Az idén lesz 60-ik évfordulója az 1848 március 15-iki nagyjelentőségű eseményeknek, a sajtó szabadság kivívásának és a dícső szabadságharc kezdetének. Ennek méltó megünneplése tárgyában Liphay György főbíró tegnapi egy értekezletet hívott egybe, az ünnepély előkészítésére.

— **A Kossuth szoborra.** Márton Ida urnő 2 koronát küldött hozzánk a Kossuth szoborra, mellyel az eddigi — 3211 kor, 38 fill. gyűjtés összege 3213 kor. 38 fil. A 2 kor. elhelyeztetett a népbanki betét könyvön.

— **Halálozás.** Bowne Scott Alfréd, a Schott-féle Emulsió, ezen világhírű gyógyszer genialis és lelkes feltalálója meghalt. Neki köszönhető, hogy a csukamájolaj, ezen nagy fontosságú gyógyszer kellomes izzel, könnyen emészthetővé vált s mint ilyen az egész világban elterjedt, mely három évi nagy munkát igénylő kísérletezésének fényes eredménye. A szenvedő emberiség hálásan fogja emlékét megörizni.

— **Helyre igazítás.** Mult számunkban téves információ alapján tévesen közöltük a sorozás határidejét, mert nem március, hanem április 18, 21, 22, 23, 24, és 25-iki napján tartatik meg.

— **Kartársi megemlékezés.** A tánc-tanítók közlönye szép szavakban parentálta el Holló Flórián tánc-tanítónkat, kifejezve azt az érzékeny veszteséget, mely az elhunytban az egyesületet érte, kifejezve az özvegynek őszinte részvétét a tánc-tanítói karnak.

— **A biztosi állás betöltése.** Járásunk főszolgabírája a rendőr biztosi állásra a pályázatot kihirdette s a választás napját március hó 11-ére tűzte ki, ekkor fogja a képviselő testület ezen állást választás útján betölteni. Régi elvünk szerint személyek mellett állást nem foglalunk de hisszük, hogy képviselőtünk meg fogja találni ezen állásra a legalkalmasabb egyént, aki a rendet és fegyelmet tapintattal és szigorral fogja fenntartani.

— **A kereskedők báljáról** a jelentés helyszülke miatt jelen számunkból kimaradt. Jövő számunkban közölni fogjuk.

— „Szabad lyceum.“ A polgári iskola tornacsarnokában március hó 1-én d. u. 3 órakor H o m o k y I s t v á n igazgató a „V i l l a m o s t ü n e m e n y e k“ -ről fog előadást tartani. Felhívjuk olvasóink figyelmét ezekre a „szabad lyceum“-i előadásokra, melyeknek célja — a kultusz-miniszter intencióihoz híven — a köznek intelligenciáját nagyobbítani olyan tárgyak ismertetésével, amelyek értéküknél, vagy aktualitásuknál fogva az érdeklődést megérdemlik. Hálás köszönet polgári iskolánk igazgatóságának, hogy felkarolja ezt az eszmét, s hogy törhetetlen buzgalommal áll a fátylahordozók kiesény, de lelkes legiójába.

— **Táncestély.** Az iparos ifjuság önképző köre ma este 8 órakor kezdődő táncestélyt rendez, melyre külön meghívó nem bocsátatott ki, szokott, állandó vendégeinket s a kör tagjait ez uton hívja meg a kör elnöksége.

— **Szerencsétlenség a vasútállomáson.** Klé sz Ferenc 17 éves dunacsépi lakos, aki apjával most jött meg Amerikából, hol 600 forintot kerestek, nem fogja elfelejteni az abonyi vasútállomást egyhamar. Egy súlyos kuffer esett itt 21.-én a lábára, melyet térd fölött eltört. Pestre szállította kórházba az apja.

— **Általános helypénzszedés.** Nagykörösön a város e hó elseje óta behozta az általános helypénzszedést. Mint az ottani lapok írják, a behozatal minden zökkenés nélkül történt s az árusok minden ellenvetés nélkül fizették a helypénzt. Ez a helypénzszedés pedig Nagykörösnek többet jelent évi 30 ezer koronánál. Így Nagykörösnek a városi takarékpénztára és a piaci helypénze többet hoz évi 100 ezer koronánál.

— **Közlegelők állami segítséggel.** Az állattenyésztés szempontjából elsőrendű fontossága van annak, hogy a kisgazdának lehetőleg sok közlegelője legyen. A földművelésügyi miniszter kétszáz ezer koronát vett fel az idei költségvetésébe erre a célra s ez összeg felhasználásul akként tervezi, hogy addig is, míg a közlegelők ügyét a törvényhozás a miniszter által benyújtani szándékolt javaslat alapján nem rendez, a községek, illetve közbirtokosságok legelő vásárlásaihoz támogatást nyújt. A támogatás oly arányú lenne, mint ez a munkásházak építésénél szokásos, a földművelésügyi tárca vállalná a kamatterhek egy részének fedezését.

— **Uj pénzek.** Debrecen városa új pénzeket sürget a pénzügyminiszterhez intézett feliratában. Az 1 filléresok helyett 5 filléreseket, a 20 filléresok helyett pedig 50 filléreseket sürget. Debrecen felirata pártfogására felhívta a többi törvényhatóságokat is.

— **Egységes területmérték.** A földművelésügyi miniszteriumban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az adóreformmal kapcsolatos kiigazításnál a mérték egységet megváltoztatják és a mostani katasztrális hold helyett a világszerterefogadott hektárt hozzák be nálunk is.

— **A tüdővész gyógyszerül** a bükkfakátrány-készítmények teljes joggal régi jó hírnévnek örvendenek. Ezen készítmények a legkülönbözőbb alakban használatnak, melyek között legjobb a „Sirolin-Roche“, miután ez hatásos, inger nélküli és mindenek előtt igen jóízű. Kapható minden gyógyszerárban.

— **A természet mindig a legnagyobb gyógyművész,** eszközei és utjai csodálatosak. Így például a csukamájolaj is oly gyógyszerket tartalmaz, minőket emberi lény előállítani nem képes. A legjobb izü és legkönnyebben emészthető csukamájolajat nyújtja a „Scott-féle Emulsió“, mely most minden gyógyszerárban kapható.

CSARNOK.

Spiritizmus.

IV.

(Felelet a válaszra.)

Helyszüke miatt utolsó két számunkból kimaradt.

Az utolsó előtti számban a spiritizmusról írtam kis ismertetést, s hogy világosabbá tegyem, egy eseménnyel illusztráltam, amely velem történt meg, s amelynek résztvevői még most is élő intelligens úri emberek. Teljesen tárgyilagosan, minden egyéni nézet felhozását mellőzve írtam meg cikemet, s tisztán arra szorítottam, hogy a spirituális és a materialisztikus spiritizmus főbb argumentumait felsoroljam.

Legnagyobb meglepetésemre azonban a múlt számban „Válasz“-i kaptam szerény ismertetésemre.

Kötelességemnek tartom, úgy a magam tisztázásáért, mint a spiritizmus érdekében, hogy a „Válasz“-nak egynéhány fejtetőre állított kiszólását és bölesekdedését megcáfoljam, illetve kellő értékére szállítsam le. Ismétlem, feleletom a „Válasz“-nak, a cikknek szól és korántsem a cikk írójával óhajt foglalkozni. A személyeskedés távol áll tőlem.

Előbb a cikk részleteit tárgyalom le, s akkor már mintegy magától is világossá válik, milyen véleményünk legyen az egészről.

Lássuk tehát a cikket:

„Múlt számok egyikében megható és érdekes, hogy ne mondjam, regényes történet jelent meg Excentrikus szüleménye-gyanánt.“ — mondja a cikk első bekezdése.

Mindenekelőtt nem történet jelent meg, hanem, mint már fentebb is említettem, ismertetés volt az, amit írtam. A történetet csak állításaimnak megvilágosítása érdekében közöltem. A „Válasz“ tehát sanda mézáróskodás nem oda üt, ahova kellene. A „regényes“, „érdekes“ és „megható“ történetbe kapaszkodik bele, pedig annak csak éppen annyi jelentősége és fontossága volt abban a cikkemben, mint például ebben a felsorolt jelzőket közreévő idézőjeleknek. Azonkívül sem a cikk, sem a történet nem az én „szüleményem“. A cikk nem egyéb, mint vázlatos összefoglalása annak, amit előltem vasok és kevésbé vasok könyvekben már sokan megírtak; a történet pedig szintén nem „szüleményem“, mert, hogy megírtam és hogy úgy történt meg, ahogyan megírtam, azt bizonyítani tudom azzal a három úrral, akik részt vettek rajtam kívül azon a szeánszon.

A „Válasz“ második bekezdése a következőképen szól: „Fájdalmas szemrehányással illet azonban mindenek előtt engem, mint akl erről a szép tudományról igen lekicsinylőleg nyilatkoztam.“ Tizenhat szó ez a bekezdés és a tizenhat szóból nyolc valótlanság. Bizonyítom.

Az a mondat, amelyre ez a kijelentés céloz, az én cikkemben a következő: „Hogy ismét feltűnik a már egyszer előfordult izmus, (i. i. a Csarnokban a Spiritizmus), annak oka egyrészt, hogy az előző cikk teljes antipatiával beszélt róla...“

Szabad kérdezmem, hol van ebben a mondatban „szemrehányás“? Hol van itt „fájdalmas“ szemrehányás, amellyel én „megilleték“ valakit. Én csak egyszerűen regisztrálom a tény, hogy az előző cikk teljes antipatiával értekezett a spiritizmusról; ez pedig igaz. Mikor állítottam én, hogy a spiritizmus „tudomány“? Vagy azt, hogy „szép“ tudomány? Soha! Hol van az én mondatomban szó arról, hogy Lucifer cikke „lekicsinylőleg“ nyilatkozott? Vagy hogy „igen“ lekicsinylőleg „nyilatkozott“? Ugy látszik, hogy az „antipatia“ szó nagyon tág fogalomkörnek a neve Lucifer gondolati világában, pedig még Pallas Lexikon-ában is sokkal kisebbnek szolgál a megnevezésére.

A harmadik bekezdés elmondja, hogy „a spiritizmus nem egyéb, mint a legsötétebb babona újra-éledése, bevonna egy kis tudományos zománccal stb.“, a negyedik meg így szól: „Azonban legyünk tárgyilagosa stb.“

Na, kedves Lucifer, hát köszönöm szépen én az ilyen obiekтивitást, de nem kérek belőle. Mert mit szólna ahhoz, ha nekem önnel valami elintézni való ügyem volna, s én egy jókora füttykössel előbb alaposan agyba-főbe verném, s aztán a legnagyobb arccal azt mondanám:

— Hát most gyerünk és legyünk tárgyilagosa ügyünk elintézésében.

Szakasztott így bánik el a spiritizmussal. Előbb kijelenti róla, hogy a legsötétebb babona, s aztán „tárgyilagosa“ akar lenni. Ez egy cseppet sem tárgyilagossá!

Az ötödik bekezdés még cifrább. Valami véresszájú ateista gyűlésen elsütve talán tudott volna hatást kelteni, azonban olyan cikkben, amely komoly színezetet vindikál magának, legfeljebb csak mosolyt gerjeszt. „Az emberi tudatba mintegy beleverve él a lélek fogalma, bár azért a legkevésbé ember van vele tisztában.“

Kétféleképpen lehet magyarázni ezt a kiszólást, még pedig a szerint, hogy öntudatosan vagy csak úgy odavetve leírták vesszük.

Ha felteszem, hogy Lucifer nem mint hatásosnak ígérkező, s elegendő szépen hangzó szófröcsöt, vetette papírra e mondást, hanem mint hosszú, meg alapos tanulmányozás és gondolkodás eredményeképpen leszűrt egyéni, szent meggyőződést: akkor világos, hogy Lucifer nem hivo a dualizmusnak, a személyes végső ok létezését tagadja, vagyis annak a materialisztikus monista irányzatnak a követője, amelynek legelső, legkiválóbb és leghíresebb atyamestere a kliséhamisító Häckel. Mint monistának pedig nem áll jogában

követelni, hogy obiekтив igazságként fogadjuk el kijelentéseit olyan dolgokban, amelyeknek alapja a dualizmus hitén alapuló meggyőződés. Így csak az ő, vagy az irányzatának meggyőződéséről lehet szó. Ez világos. Ha pedig csak mint hatásosnak ígérkező szófröcs került bele a cikkbe, akkor nem érdemes rá a szót vesztegetni. Ez is világos.

Magának a mondásnak, mint igazságnak, kelő értékéről nincs időm és helyem beszélni, hiszen köteteket írtak össze róla nálamnál sokkal hivatalosabb emberek; de ha valaki bővebben óhajt vele foglalkozni, olvassa el Prohászka dr.-nak „Isten és világ“-ját, amelyben tárgyilagosa (de nem idézőjelek között) felvilágosítást találhat erről is.

Abban igazza van Lucifernek, hogy a lélekről nagyon sokféle a vélemény. Ezt én is tudom. De hogy mit keres Leibnitz és St. Viktor Hugó elmélete a lélekről egy olyan cikkben, amely fölé a Spiritizmus van címül fölírva, akkor, amikor a spiritizmos elméletét a lélekről még csak meg sem penditi: ezt már nem tudom. Mert már csak méltányos, hogy ha valaki a Spiritizmus-ról ír, s irásában a lélekről is szól, először azt mondja meg, mi is hát a spiritizsták elmélete a lélekről, s csak azután zengjen Leibnitz, St. Viktor Hugó, meg tudom is én kinek az elméletéről.

Mert érdekelt ám volna bennünket az is, hogy a spiritizsták a lelken és a testen kívül még egy harmadik közeg létezését is hiszik, a kettő összekapcsolására szolgáló állagot; tehát ők voltaképpen már nem is dualisták, hanem, mondhatnám, trialisták.

(Folyt. köv.)

Excentrikus.

Szerkesztői üzenetek.

M-Szlglet. Hálás köszönet azért is, ezért is. Jövő számunkban.

Egy rendező. A referáda csak név aláírással jelenhet meg.

MEGLEPI A SZÜLÖKET

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angol-körben szenvedő gyermeküknek adják. A

SCOTT-féle Emulsió

feltűnő gyorsan izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődésüket. Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulthatatlan és nemesak fiatal és öreg ember, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztí.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fl.

Kapható minden gyógytárban.

Eladás.

Molnár József téglaegetője 10 hold földdel eladó. — Értekezni lehet a tulajdonossal a Vasut-utcán lévő vendéglőjében.

Eladás.

Kubiesek János szőleje szántófölddel együtt akár részletben, akár egészben, — szabadkézből eladó.

Eladó ház.

Varga Jánosnak a Jegyző- és Munkácsy-utca sarkán levő háza szabadkézből jutányosan és előnyös feltételek mellett eladó, esetleg haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet a tulajdonosnál Szolnokon a „Szolnoki Hitelbank Részvénytársaságnál,“ — esetleg Pap Péter jegyző urnál Abonyban.

Szefű és Rózsá

100.000 drb. készlet! 100 000 drb. készlet!

Skorka János rózsá- és szefű-telep-tulajdonos ajánl direkt külfországból beszerzett óriás virágú Rem-szefűket és nyakba nemesített hokor-rózsákat. E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle csokrok, koszorúk mélyen leszállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett eserepekben nyíló rózsákat, szefűket, jácintokat stb. a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szefűmagvaimról szóló név-, árlappal készséggel szolgálok.

Skorka János
5 hold rózsá- és szefű telepe
B.-Szarvason.

52-1

Rosenzweig J. óra-, ékszer- és gramofon-üzlete Abony.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy ékszer- és óra-üzletemet **beszélőgépekkel** (Gramofonokkal) bővítettem ki, melyek nálam bármely időben meghallgathatók.

A beszélőgépeket ép úgy, mint az órákat és ékszereket, készpénz- és részletfizetésre legolcsóbb árban bocsájtom t. vevőim rendelkezésére.

Tisztelettel

Rosenzweig J.
órák, ékszerész és gramofon-árusító.

Manhold Kálmán
K u l a.

Bács-megyének a Telecska magaslatán fekvő Rác György-féle Jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti bérlet tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon, fajtiszlán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvényok királya: Maclura Aurentiaca élősvény, amelynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk, semmi-féle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított árban.

Szives megkeresést kér

Manhold Kálmán
nagybérlet.

16-1

200 korona
a modern technika legújabb remeke a
Mignon írógép.

Különös előnyei:

- Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
- Azonnal és állandóan látható irás.
- Legegyszerűbb szerkezet. Acél betűk.
- Másol és sokszorosít.
- Bármely-drága írógéppel egyenrangú.
- 1 évi jótállás.

S Z A B A D A L M A Z O T T I P A R
Budapest VII. Csengeri-utca 24.
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!

A világhírű Delaware adja a legjobb bort; oltani, peremezni nem kell! Gyökeres 1000 drb.: 100 kor.; sima: 50 kor. Szőlőoltványok ezere: 140 kor.; a legnemesebb fajokból.

Árjegyzék ingyen!

Rendelési cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged (Somogy-m.)

16-7

Eladás.

Néhai Miselbæk Gaborné háza — sürgősen — szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Szőlőoltványokat

szállít, fajtisztaságával jótállva.

legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep tulajdonos: **Caspari Frigyes, Medgyesi 67. sz.** (Nagyküküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennek fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtelele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Szőlőoltványok

kétéves gyökérrel hiányok pótlására, telepítésre és sima oltványok, nemes vesszők, ültetésre és párosításhoz legjobb fajokban, legolcsóbban

Hegyi bor

kitűnő minőségben kapható. —

Székely I. József
Gyöngyös.

16-1

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Városliget út 68.

Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány cséplőgépek, lőharc-összpók, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvatógépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2. és 3. vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

